

Informacja do BIP o wynikach kontroli problemowej w Gminie Dębowa Łąka

Sporządzona w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1330 ze zm.) art. 4 ust. 1, pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4, ppkt a.

Cel kontroli: kontrola problemowa w ramach nadzoru Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nad działalnością samorządu terytorialnego w zakresie zadań realizowanych wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390).

Temat kontroli: Działania podejmowane przez gminę na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Czas przeprowadzenia kontroli: 29-30 i 31 maja 2019 r.

W wyniku prowadzonego postępowania kontrolnego działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami.

Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w trakcie kontroli stan faktyczny i prawny przedstawiony w protokole kontrolnym, podpisany przez Pana Wójta Gminy Dębowa Łąka w dniu 01 lipca 2019 r.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego działając na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i § 19 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przekazano Wójtowi Gminy Dębowa Łąka następujące zalecenia pokontrolne:

Zalecenie 1

Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramów zadań oraz uwag zawartych w treści Protokołu;

Uchwalony przez Radę Gminy Dębowa Łąka Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 zawiera cel główny, cele szczegółowe, zakłada bieżący monitoring, określa źródła finansowania.

Jego struktura obejmuje tylko częściową analizę i diagnozę problemów społecznych związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie występujących na terenie Gminy Dębowa Łąka. W dokumencie brak harmonogramu działań na poszczególne lata. Z Programu nie wynikają zadania oraz sposób ich realizacji, terminy, ilość osób objętych konkretnym działaniem, podmiot odpowiedzialny za realizację Programu.

Zalecenie 2

Dokonanie zmian w Uchwale Nr 53/11 Rady Gminy Dębowa Łąka z dnia 19 grudnia 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego zgodnie z wymogami przepisów prawa oraz uwagami zawartymi w protokole kontroli;

Rada Gminy Dębowa Łąka wywiązała się z ustawowego zadania jakim jest *określenie w drodze uchwały trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania*. W analizowanym dokumencie stwierdzono brak publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwały Nr 53/11 Rady Gminy Dębowa Łąka. Zapis określający wejście w życie uchwały z dniem podjęcia pozostaje w sprzeczności z art. 88 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 4 ust. 1 art. 13 pkt 2 ustawy o ogłoszeniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Ponadto przekroczono ustawową delegację, co do ustalania składu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Załącznikiem do przedmiotowej Uchwały Rady Gminy Dębowa Łąka jest Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, w którym

dokonano niewłaściwych ustaleń decydujących o zakończeniu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”, innych niż wskazanych w § 18 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. 2011 r., Nr 209, poz. 1245), tj. „za termin zakończenia pracy ZI w indywidualnych przypadkach uważa się moment usamodzielnienia się ofiary przemocy domowej”.

W Gminie Dębowa Łąka obowiązywały dwa Regulaminy dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (jeden przyjęty Uchwałą Nr 53/11 Rady Gminy Dębowa Łąka z dnia 19 grudnia 2011 r., drugi przyjęty Zarządzeniem nr 4/2012 Wójta Gminy Dębowa Łąka z dnia 08 lutego 2012 r.) – działanie to jest bezzasadne. Jeżeli Rada uznała, że przyjęte uregulowanie jest niewystarczające i że zasadne byłoby bardziej szczegółowe doprecyzowanie tej materii, to na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zobowiązana była zamieścić w treści przedmiotowej uchwały takie regulacje. Przyjęte Regulaminy w Gminie Dębowa Łąka w znacznej części są powielane, część z nich jest niespójna (kwestia gromadzonej dokumentacji).

Zalecenie 3

Zobowiązanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do monitorowania przekazywania formularzy „Niebieska Karta-B” osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz uzupełnienie oferty pomocowej o ośrodki wsparcia;

Nie we wszystkich procedurach można było stwierdzić, czy wręczono formularz „NK-B” – pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Czynność ta nie zawsze była dokumentowana. Ponadto do informacji o funkcjonujących placówkach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie nie włączano danych teled adresowych Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi i Jaksicach. Działania Zespołu winny wyczerpywać wszelkie dostępne prawnie możliwości udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Zalecenie 4

Zobowiązanie Przewodniczącego do właściwego prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”, dokumentowania podjętych działań;

Stwierdzono, że Przewodnicząca ewidencjonowała procedury „Niebieskie Karty” w rejestrze Zespołu Interdyscyplinarnego. Posługiwała się prawidłowymi pieczętkami. Dla każdej sprawy zakładała oddzielną teczkę. Akta gromadziła w szafie do której miała wyłączny dostęp.

Stwierdzono brak udokumentowania skutecznego sposobu działania Przewodniczącego Zespołu w zakresie przekazania formularza „Niebieska Karta-A” wszystkim członkom ZI, stosownie i w terminach zgodnych z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;

Zalecenie 5

Ograniczenie liczby osób, podejmujących rozmowy z osobą, doświadczającą przemocy w rodzinie; określenie kto konkretnie będzie pracował z rodziną;

Członkowie ZI w Gminie Dębowa Łąka podejmują rozmowę z osobami doznającymi przemocy w rodzinie w zbyt liczonym składzie (uczestniczy 7, a nawet 8 osób – zapraszany jest pełen skład Zespołu tj. 13 osób). W myśl § 4 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” *Rozmowę z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.*

Należy ograniczyć liczbę osób podejmujących rozmowę z osobą wobec, której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Takim rozwiązaniem jest powoływanie grup roboczych, których członkowie (2-4 os.) będą bezpośrednio podejmowały współpracę

z rodziną, mając przede wszystkim na względzie osobę doznającą przemocy oraz świadków przemocy.

Zalecenie 6

Rzetelne sporządzanie formularza „Niebieska Karta-C” stanowiącego analizę sytuacji rodziny oraz indywidualnego planu pomocy, w zakresie wyznaczania działań dla poszczególnych przedstawicieli służb i instytucji;

Stwierdzono, że osoby dotknięte przemocą w rodzinie były zapraszane na posiedzenie członków ZI (w terminie pilnym). Narzędziem pracy z osobą pokrzywdzoną był formularz „Niebieskie Karty -C”. Ustalano diagnozę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (sytuacja rodzinna, zawodowa, ekonomiczna, mieszkaniowa, zdrowotna, sytuacja dzieci).

W kontrolowanych procedurach nie we wszystkich formularzach „Niebieskie Karty-C” zaznaczone były działania dla poszczególnych podmiotów właściwych w danej procedurze. Pomimo, iż w planie pomocy przyjęte były zadania dla jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, dokumentują je wyłącznie Policja i pracownicy socjalni. Nie stwierdzono także konkretnych dokumentów potwierdzających weryfikację i modyfikację zaplanowanych działań adekwatnie do zmieniającej się sytuacji rodziny.

Zalecenie 7

Interdyscyplinarne prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” poprzez czynny udział przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia. Dokumentowanie każdej czynności podjętej przez wymienione służby i gromadzenie tej dokumentacji w teczkach rodzin dotkniętych przemocą (opracowania diagnozy sytuacji i potrzeb, opracowania indywidualnych planów pomocy, weryfikowania i modyfikowania tych planów monitorowania sytuacji osoby/rodziny);

W wyniku kontroli ustalono, że przedstawiciel GOPS (w osobie Przewodniczącego Zespołu) oraz dzielnicowy diagnozowali aktualne sytuacje w rodzinach – do akt dołączali notatki.

Stwierdzono brak dokumentowania działań przedstawicieli oświaty. W myśl § 15 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” zobowiązani są do współpracy w ramach prowadzonych w rodzinach procedur „Niebieskie Karty”, w tym diagnozy sytuacji i potrzeb, w szczególności dzieci. Również gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych nie dokumentowała wymaganych działań. Nie sporządzała notatek z rozmów z osobami wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat możliwości podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – zgodnie z § 12 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Stosowano mylne określenia w dokumentach (raz mówi się o Grupie Roboczej, raz o spotkaniu Zespołu) – w przypadku, gdy w Gminie Dębowa Łąka działa jedynie Zespół.

Zalecenie 8

Zobowiązanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego do dokumentowania spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w formie protokołów, które w swej treści będą rzeczowe i odzwierciedlały będą realizację zadań Zespołu, a w szczególności wskazywały na dalsze przedsięwzięcia w prowadzonych procedurach „Niebieskie Karty”.

Stwierdzono, że posiedzenia ZI zwoływane były zgodnie z terminami określonymi w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jednak badane Protokoły z przebiegu spotkań nie odzwierciedlały realizacji zadań oraz nie zawierały ustaleń dokonanych przez specjalistów, co do dalszych przedsięwzięć w prowadzonych procedurach „Niebieskie Karty”. Ponadto listy obecności dokumentują niską frekwencję członków Zespołu na posiedzeniach.

Zalecenie 9

Podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym kierowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;

W przedłożonej dokumentacji nie stwierdzono działań ZI skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie wymaganych z § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” – motywowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Zalecenie 10

Dokumentowanie zakończenia procedury „Niebieskie Karty”, według wskazań wynikających z rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego podejmował decyzję o zakończeniu działań w procedurze „Niebieskie Karty”, sporządzając stosowny Protokół.

W analizowanych procedurach pod kątem ich zakończenia stwierdzono zbyt krótki czasookres ich prowadzenia. Brak wyczerpujących notatek i materiałów źródłowych poszczególnych przedstawicieli służb i instytucji biorących udział w procedurze, stanowiących podstawę do zakończenia działań. Sporządzany Protokół z zakończenia procedury „Niebieskie Karty” zawierający wymagane dane, powinien być uszczegółowiony w zakresie opisu podjętych działań do konkretnej procedury i sytuacji w rodzinie. Niewłaściwie informowano o zakończeniu procedury. Informacje przekazywano wyłącznie przedstawicielom Policji oraz do wiadomości Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie. Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” o zakończeniu procedury powiadamia się podmioty w niej uczestniczące.

Zalecenie 11

Zobowiązanie członków ZI do systematycznego podnoszenia kwalifikacji (udział w szkoleniach, warsztatach);

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że w okresie poddanym kontroli członkowie ZI nie uczestniczyli w żadnych szkoleniach, warsztatach z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działanie to nie jest zgodne z pkt 4.3 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r; (M.P. 2014, poz. 445) oraz przyjętą strategią Programu obowiązującego w Gminie Dębowa Łąka, który zakłada w Rozdziale IX pkt 5 *systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.*

Kontrolę przeprowadzili:

Inspektorzy Samodzielnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Wydział Polityki Społecznej.

Protokół i zalecenia pokontrolne zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej, Pani Dorota Hass.